

สภาพและปัญหาการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ของหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

นายรงค์ ไทธรัตน์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-8081-20-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**STATE AND PROBLEMS OF IMPLEMENTING INFORMATION SYSTEM OF
THE SUPERVISORY UNITS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION**

Mr. NARONG THAIRATANA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-8081-20-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

โดย

นายณรงค์ ไทรัตน์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ นุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ นุญสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุญมี เณรชอด)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงผ่านเดียว

ณรงค์ ไทรัตน์ : สภาพและปัญหาการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (STATE AND PROBLEMS OF IMPLEMENTING
INFORMATION SYSTEM OF THE SUPERVISORY UNITS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION)

อ.ที่ปรึกษา รศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 109 หน้า ISBN 974-8081-20-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศของ
หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน
584 ฉบับ ได้รับคืน 502 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.96

ผลการวิจัยพบว่า หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดใช้ระบบข้อมูลและสาร
สนเทศยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร โดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัด มากกว่าร้อยละ 50 ที่ไม่มีการวิเคราะห์งาน ไม่มีการสำรวจความต้องการจากผู้
ใช้ข้อมูลและสารสนเทศและไม่มีการตรวจสอบความเป็นมาตรฐานของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
จึงทำให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ ผู้ให้ข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลล่าช้าและ
ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูล ระบบการจัดเก็บและระบบการค้นหาข้อมูลและสารสนเทศไม่สะดวก
ต่อการใช้งาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C542009 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT
KEY WORD: INFORMATION SYSTEM / SUPERVISORY UNITS

NARONG THAIRATANA : STATE AND PROBLEMS OF IMPLEMENTING INFORMATION
SYSTEM OF THE SUPERVISORY UNITS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THE THESIS ADVISOR: ASSO. PROF.
VALAIRAT BOONSWASDI, 109 pp. ISBN 974-8081-20-6

The objective of this study is to find the state and problems of the
implementing information system of the Supervisory Units under the Jurisdiction
of the Office of the Provincial Primary Education. The researcher had sent
584 questionnaires to every provincial supervisory units and the questionnaires
which were returned is 502. It is 85.96 percent of the total. Research
findings were as follows:

Most of the provincial supervisory units could not organize and put
the collected information into an appropriate system. More than 50 percent of
them lacked some important activity-data analysis, the servey of information
of the users' need and the inspection of the standard of data collecting
devices. From these results there were some problems which were: Firstly,
the collected information was insufficient for the need of users, secondly,
the provincial supervisory units could collect information very slowly and
have not realized its objective too. The system of data collection and data
access are unable to used easily.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....

ปีการศึกษา.....2536.....

ลายมือชื่อนิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จของ รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยกราบขอพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรชอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทษพานิช อาจารย์สวัสดิ์ จงกล และคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษาทั้งมวล และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอพระคุณผู้เชิดชูชาติทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือวิจัย และขอพระคุณศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คงจะสำเร็จลงด้วยความยากลำบาก หากไม่ได้รับความกรุณาจากเพื่อนร่วมชั้นเรียนสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์ รุ่น 30 และเพื่อนร่วมงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสิงห์บุรี ตลอดจนได้รับกำลังใจจากภรรยา บุตร ธิดา และทุกคนในครอบครัว ผู้วิจัยซาบซึ้งในน้ำใจ และความเอื้ออาทรสุดที่จะกล่าวพรรณนาได้

ณรงค์ ไทษรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1	
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความจำเป็นของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	4
การนำเสนอผลการวิจัย.....	6
บทที่ 2	
ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	8
โครงสร้างและการแบ่งงานของหน่วยศึกษานิเทศก์	
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....	10
ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษา การนิเทศการศึกษา และระบบข้อมูลและสารสนเทศ.....	13
ความหมายของระบบข้อมูลและสารสนเทศ.....	16
ความสำคัญของระบบข้อมูลและสารสนเทศ.....	18
คุณสมบัติของข้อมูลและสารสนเทศ.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แหล่งข้อมูลและสารสนเทศ.....	20
ระดับสารสนเทศในองค์กร.....	21
ระบบข้อมูลและสารสนเทศ.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	35
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของหน่วยงานในเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของหน่วยงานในเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....	64
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	71
วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผลการวิจัย.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	87
ประวัติผู้เขียน.....	109

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำแนกแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืน และแบบสอบถามที่สมบูรณ์	35
2	สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านประสิทธิภาพในการทำงานใน ตำแหน่งศึกษานิเทศก์และวุฒิทางการศึกษา.....	39
3	สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านความรู้เรื่องข้อมูลและ สารสนเทศ.....	40
4	สภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการวางแผนก่อนดำเนินงาน.....	41
5	สภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการกำหนดข้อมูลที่จำเป็น.....	43
6	สภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านแหล่งข้อมูล.....	44
7	สภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล.....	45
8	สภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..	49
9	สภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
10	สภาพการตรวจสอบข้อมูล ด้านวิธีการตรวจสอบข้อมูล.....	51
11	สภาพการตรวจสอบข้อมูล ด้านการปรับปรุงแก้ไขข้อมูล.....	51
12	สภาพการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ ด้านการประมวล ข้อมูลให้เป็นภาพรวมและแปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ.....	53
13	สภาพการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ ด้านผู้รับผิดชอบ ในการประมวลข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ.....	54
14	สภาพการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ด้านระบบการ จัดเก็บและสื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดเก็บ.....	55
15	สภาพการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ด้านระบบการค้นหา ข้อมูลและสารสนเทศ.....	56
16	สภาพการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการนำเสนอ ข้อมูลและสารสนเทศ.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	สภาพการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูล และสารสนเทศ.....	58
18	สภาพการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลและสารสนเทศ ไปใช้.....	60
19	สภาพการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการให้บริการข้อมูลและ สารสนเทศ.....	61
20	สภาพการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ด้านหน่วยงานที่นำข้อมูลและสารสนเทศ ไปใช้.....	61
21	ปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
22	ปัญหาการตรวจสอบข้อมูล.....	66
23	ปัญหาการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ.....	67
24	ปัญหาการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ.....	68
25	ปัญหาการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ.....	69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	9
2	โครงสร้างการจัดองค์กรของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.....	11

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย